

DUŠAN - DULE MUČIBABIĆ

Svako vrijeme ima svoje istaknute ličnosti, svoje heroje i velikane, ljude koji su svojim stavom i djelovanjem, više i značajnije nego stotine drugih, upirali u točak istorije koji se neumitno kreće. Njihov značaj i njihova vrijednost odražava i vrijeme u kome su živjeli i zaslužili priznanje pokoljenja. Nije pretjerano reći da generacija kojoj pripada Dušan — Dule Mučibabić predstavlja onaj isječak istorije, koji u borbi za bolju sutrašnjicu, u vječnom nastajanju i nestajanju znanih i neznanih, obilježava raskrslu svjetova i most na kome su se ta sudbonosna zbivanja hrvala i preko njega prebacila. Nemoguće je, a bilo bi i štetno i pogrešno, istrgnuti lik Dule Mučibabića iz okvira njegovog vremena, istorijskih zbivanja kojima je i on cijelim bićem urezao pečat veličine i nezaboravnosti.

Rođen je u Mostaru 1907. godine u predvečerje aneksione krize, u periodu kada se Austro-ugarska monarhija trudila da se sitnim ustupcima othrvе nacionalno-revolucionarnom vrenju naroda okupirane Bosne i Hercegovine, Dule Mučibabić je svojim mladim i kratkotrajnim životom svjedok i učesnik svih onih velikih događaja koji su između dva svjetska rata ulazili u krizu kojom je konačno fašistička opasnost prijetila da pomrači svijet. To je dijapazon suviše velik za ljudski vijek, a mnogi naši savremenici, među kojima istaknuto mjesto zauzima Dušan — Dule Mučibabić, taj su vijek živjeli, dali sve od sebe i u toj borbi se ugasili.

Porijeklom iz siromašne porodi-

Dušan Mučibabić

ce teško se školovao kroz osnovnu školu i gimnaziju u rodnom Mostaru. Na studijama u Ljubljani formirao se njegova napredna i borbena misao i raspoloženje. To je period šestojanuarske diktature, u kome je napredna studentska omladina, povezana sa radničkom klasom, nadahnuta inicijativama i neustrašivom borbom KPJ, ispisala brojne slavne stranice istorije naših naroda. Po završenim studijama na Filozofskom fakultetu vratio se u Mostar gdje je uskoro stupio na dužnost suplenta Gimnazije. Sav ostali životni put njegov vezan je za to radno mjesto, za ulogu vaspitača, za tribinu sa koje se u njegovom liku odlično kombinovao uticaj učitelja, roditelja, i druga mladih, od kojih se on u svom revolucionarnom raspoloženju nije odvajao. Istorija je bila njegov predmet, ali i njegov zanos. Pravi pogled na svijet i volju za njegovo mijenjanje za dobro radničke klase, za dobro poniženih i uvrijeđenih, Dule se trudio predati svim svojim učenicima i saradnicima, oduševiti ih za velike sudbonosne bitke koje su očigledno predstojale. I kada se bude jednom pisala istorija NOP Mostara i Hercegovine, neće se moći zaboraviti revolucionarna uloga vaspitača omladine, među kojima istaknuto mjesto zauzima profesor istorije Dule Mučibabić. To pokazuju generaci-

je učenika, mlađih i starijih, onih koji su i danas živi među nama, ili su kao i njihov profesor položili živote u borbi za oslobođenje zemlje i novi život naših naroda. Pošten, skroman, požrtvovan i odlučan u izvršavanju svojih namjera i zadataka, Dule se isto toliko angažovao u javnom životu grada i tihim i predanim radom zadobio široke simpatije i povjerenje naprednog Mostara. Odlučno je stajao na pozicijama naprednih intelektualaca, borbenih radnika, komunista i njihovih drugova i u vrijeme kada još nije bio član KPJ.

Značajan je ne samo za njega nego za mnoge naše drugove komuniste i nekomuniste period poznat pod imenom period Narodnog fronta, onaj veliki period koji je inaugurisan stavovima Dimitrova koji je sa tribine Kominterne u to vrijeme poslao proglas svim narodima, ljudima dobre volje, da se okupe na jedno mjesto protiv narastajuće fašističke opasnosti. I svi mi koji smo u to vrijeme bili drugovi Dulini i koji smo na raznim mjestima radili, sjećamo se sa koliko pažnje, sa koliko finoga interesa, sa koliko finoga metoda u radu je Dule Mučibabić sjajno izvršavao ovu ulogu koja je bila vrlo teška i vrlo delikatna. Taj period je bio škola za sve komuniste i one koji su se u revolucionarnom radu kalili i zasluživali visoko zvanje člana Partije. Teško je bilo u to vrijeme sagledati perspektive koje su bile položene u velikom zanosu i velikom samoodricanju komunista, u onom što im je davalo snage za tešku i neravnu borbu sa buržoazijom i njenom diktaturom u bivšoj Jugoslaviji.

Naše perspektive su danas svijetle i uočljive, to su lampioni posijani širom naše zemlje, svuda gdje se srećemo sa našim radnim ljudima, ne samo u sjećanjima i naporima koje su morali uložiti u toku NOB nego i u poratnom periodu koji je dao velika djela kojima je naša zemlja u

poslijeratnom periodu postala čuvena u cijelom svijetu. To su perspektive koje je lako sagledati, ali te perspektive iz onih vremena o kojima govorimo bilo je teško sagledati, i veliki su ljudi koji su u to vrijeme sve svoje znanje i raspoloženje i sav svoj život žrtvovali borbi za slobodu svojih naroda u intencijama KPJ. Dule Mučibabić je postao član Partije u najteže vrijeme, u periodu kada je trebalo računati na najteže žrtve i samoodricanje. Svjetski požar se već bio zapalio i ugrožavao slobodu naših naroda i nezavisnost naše zemlje. Smiren kao i uvijek, on je neprekidno djelovao kao patriota, kao vaspitač omladine, kao komunista, bez obzira da li je bio u školi, u gradu među svojim poznanicima i prijateljima, kao oficir u vojsci, ili na kom bilo drugom mjestu ili zadatku. Pao je pokošen udarcima neprijatelja u prvom divljem naletu. Pao je u junu 1941. u momentu kada je počinjao odlučan obračun sa okupatorom i domaćim izdajnicima u borbi za slobodu naše zemlje i bolji život naših naroda. Pao je kao vojnik Partije i ostavio svoje djelo da pripovijeda pokoljenjima o jednoj herojskoj generaciji, o veličini redova KPJ.

Prava je sreća da se Đački dom u Mostaru zove imenom Dušana — Dule Mučibabića. To je mjesto gdje će se omladina nadahnjivati njegovim imenom, i njegovim djelima i djelima generacije kojoj je on pripadao.

Neka ova bista, koja treba da oličuje našeg nezaboravnog druga Dušana — Dulu Mučibabića, bude uspomena na njegov veliki lik, neka bude memento pokoljenjima da se i život može dati za slobodu, za domovinu, za velike ideale na kojima je sazidana naša Socijalistička Jugoslavija.

Inž. Fazlija Alikalfić
(Govor održan povodom otkrivanja biste Duli Mučibabiću u Đačkom domu)